

**UCHWAŁA NR 13/IV/24
RADY GMINY W PERLEJEWIE**

z dnia 18 września 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Osób Doznających Przemocy
Domowej w Gminie Perlejewo na lata 2024-2030**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, poz. 721) oraz art. 110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283) oraz art.6 ust.2 pkt.1, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 r. poz. 424, poz. 834), Rada Gminy w Perlejewie uchwala, co następuje

§ 1. Uchwala się Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Perlejewo na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi.

§ 3. Traci moc Uchwała NR. 145/XIX/21 Rady Gminy w Perlejewie z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie w Gminie Perlejewo na lata 2021-2025.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Bogdan Radziszewski

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE PERLEJEWO NA LATA 2024-2030**

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I

Wstęp

1. Podstawy prawne
2. Wprowadzenie
3. Adresaci programu
4. Miejsce i realizacja Programu
5. Realizatorzy Programu i czas realizacji

ROZDZIAŁ II

1. Analiza problemów społecznych na terenie gminy Perlejewo.
2. Założenia programowe.
3. Kierunki i cele programu.
4. Beneficjenci programu.
5. Cel główny i cele szczegółowe programu.
6. Zasoby gminy Perlejewo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
7. Postanowienia ogólne
8. Strategie i metody działania
9. Źródło finansowania
10. Monitorowanie i sprawozdawczość

ROZDZIAŁ I

WSTĘP

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na samorzady obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia, a także do prowadzenia ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest podstawową i niezastąpioną grupą, jedynym i niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zakwalifikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. W relacjach ludzkich istniała ona od zawsze jednakże o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

1. PODSTAWY PRAWNE

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc domową.

Pozostałe akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą domową i osób stosujących przemoc w rodzinie to:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 r.poz. 424),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2023 r. poz. 901 z późn.zm.),
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2024 r. poz. 177 z późn.zm.),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023 r. poz. 2151.),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 r. poz. 1939 z późn .zm),
6. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. 2024 r. poz. 145),
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2023 r. poz. 2809),
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. 2024 r. poz. 17)
9. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. 2024 r. poz. 37),
10. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030
11. Uchwała Nr Rady Gminy Perlejewo z dnia. r. w sprawie określania trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego
12. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani w Gminie Perlejewo.

2. WPROWADZENIE

W celu lepszego rozpoznania zjawiska przemocy domowej konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy są jednoznaczne, nie pozostawiają żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych, niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

Przemoc domowa określana jest jako „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 r.poz.424), definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

RODZAJE I SKUTKI PRZEMOCY

1. Przemoc fizyczna- jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.

2. Przemoc seksualna- to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.

3. Przemoc psychiczna- to zachowanie, którego celem jest umniejszenie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzenie w niej strachu.

4. Przemoc ekonomiczna- to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

5. Zanedbanie- to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy czy powtarzający się, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu Karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu Karnego.

Art.207. Kodeksu Karnego stanowi, że:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 2a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Przemoc domowa zazwyczaj nie jest aktem jednorazowym, wręcz przeciwnie- ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Zjawisko to najczęściej powtarza się według określonego schematu, który stanowią trzy następujące po sobie fazy:

1. Faza narastającego napięcia- jedno z parterów staje się napięte i stale poirytowane, sprawia wrażenie, że nie panuje nad swoim gniewem, często zaczyna pić czy przyjmować inne substancje odurzające. W tym czasie osoba doznająca przemocy stara się spełniać wszystkie zachcianki osoby stosującej przemoc, często przeprasza, wywiązuje się ze wszystkich swoich obowiązków. Objawami narastającego napięcia u osoby doznającej przemocy są różne dolegliwości typu bóle głowy, brzucha, bezsenność, nadpobudliwość nerwowa.

2. Faza gwałtownej przemocy- osoba stosująca przemoc wpada w szal i stara się wyładować napięcie. Do ataków agresji i stosowania przemocy dochodzi z mało istotnych powodów. Osoba doznająca przemocy znajduje się w stanie szoku, uspokaja osobę stosującą przemoc, stara się ochronić siebie, odczuwa wstyd i przerażenie, staje się apatyczna. Jest to najkrótsza faza. Skutki użytej przemocy mogą być różne- obrażenia fizyczne, a nawet śmierć. Po takim zachowaniu najczęściej dochodzi do spadku napięcia i obniżenia poziomu agresji osoby stosującej przemoc.

3. Faza miodowego miesiąca- jest to trzecia faza, kiedy osoba stosująca przemoc wyładowała już swoją złość, wie, że posunęła się za daleko, wyraża skruchę, obiecuje poprawę, szuka wytłumaczenia dla tego, co zrobiła, okazuje ciepło i miłość. Osoba doznająca przemocy zaczyna wierzyć w zmianę osoby stosującej przemoc, a także w to, że przemoc była jedynie incydentem, odczuwa bliskość i zaufanie. Jednakże, faza ta przemija i znowu rozpoczyna się faza narastania napięcia.

3. ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do rodzin i osób, które ze względu na przemoc domową wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, osób zagrożonych przemocą, dzieci i młodzieży, przedstawiciele instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

4. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Obszar Gminy Perlejewo.

5. REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Domowej w Gminie Perlejewo na lata 2014-2030 będzie realizowany przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Perlejewie,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Perlejewie,
3. Zespół Interdyscyplinarny w Perlejewie,
4. Placówki Oświatowe,
5. Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach,
6. Posterunek Policji w Drohiczyźnie.

Partnerzy realizacji:

1. Placówka służby zdrowia w Perlejewie,
2. Prokuratura Rejonowa w Siemiatyczach,
3. Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim,
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach,
5. Kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

II. ROZDZIAŁ DRUGI

1. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PERLEJEWO.

Gmina Perlejewo położona jest na południowym krańcu województwa podlaskiego, to najdalej na zachód wysunięta gmina powiatu siemiatyckiego. Zajmuje powierzchnię 106,6 km² i leży na obszarze Wysoczyzny Drohiczkiej. Gminę tworzy 33 miejscowości. Ludność Gminy Perlejewo utrzymuje się z rolnictwa i hodowli oraz handlu i usług. Część mieszkańców pracuje poza miejscem zamieszkania. Na koniec 2023 roku liczba zameldowanych mieszkańców na pobyt stały w gminie Perlejewo wyniosła 2710 mieszkańców z czego 49,45% stanowią kobiety, a 50,55% mężczyźni. Instytucją na rzecz pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Perlejewie.

OPS udziela swoim mieszkańcom pomocy w szerokim tego słowa znaczeniu. Współpracuje z wieloma instytucjami, które działają na rzecz osób dotkniętych przemocą fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną itp. Współpraca ta dotyczy interwencji, poradnictwa i wzajemnego wsparcia oraz uzupełniania podejmowanych działań, a także monitorowania problemu w środowiskach.

Na terenie Gminy Perlejewo przemoc domowa występuje w rodzinach o różnym statusie materialnym. Często łączy się ona z problemami nadużywania alkoholu, niskim wykształceniem, niskimi dochodami oraz małą świadomością społeczną. Środowiska wiejskie żyją w przeświadczeniu, że „to, co dzieje się w domu, w tym domu zostaje”. Przemoc domowa może występować we wszystkich możliwych konfiguracjach, pomiędzy małżonkami, rodzicami a dziećmi, pomiędzy rodzeństwem a także pomiędzy osobami niespokrewnionymi. Niemniej w tym rozdziale podjęto próbę przedstawienia zjawiska przemocy na terenie Gminy Perlejewo w oparciu o dane uzyskane ze sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Perlejewo i Posterunku Policji w Drohiczyne. Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpływają zgłoszenia dotyczące podejrzenia występowania przemocy domowej. Członkowie Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych spotykają się w trybie interwencyjnym celem niesienia pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”.

W celu zaplanowania działań, które są niezbędne do analizy i diagnozy problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Perlejewo, niniejszą diagnozę opracowano na podstawie :

1. Sporządzonych sprawozdań przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Perlejewie, przekazywanych do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku dotyczących Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także sprawozdań dotyczących realizacji statutowych zadań Ośrodka Pomocy Społecznej.

2. Danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Perlejewie za lata 2020-2023.

Dane zawarte w tabeli 1. wskazują, że w latach 2021-2023 liczba wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” ma tendencję dynamiczną- w 2022 roku liczba ta zmalała względem roku 2021, a w 2023 roku dwukrotnie się zwiększyła. Instytucją, która najczęściej wszczyła ową procedurę jest Policja.

Tabela 1. Liczba wszczętych procedur „ Niebieskie Karty”

	Liczba procedur NK przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy		
	2021	2022	2023
Pomoc Społeczna	1	1	1
Policja	7	4	9
Oświata	0	0	0
Ochrona Zdrowia	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Razem	8	5	10

Źródło: dane własne ZI

Tabela 2. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”

Rok	Przesłanka zakończenia procedury NK	
	Ustanie przemocy	Bezasadność podejmowania działań
2021	3	0
2022	3	0
2023	2	3

Źródło: dane własne ZI

Tabela 3. Liczba osób i rodzin objętych działaniami ZI

Rok	2021	2022	2023
Liczba osób objętych procedurą Niebieskiej Karty	8	11	18
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	4	4	5

Źródło: dane własne ZI

Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach i Posterunek Policji w Drohiczynie przekazuje Niebieską Kartę przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego, który powołuje grupę diagnostyczno – pomocową na rzecz rodziny, w której występuje zjawisko przemocy. Dane dotyczące posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023 zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 4. Dane dotyczące pracy ZI

Rok	Liczba spotkań ZI
2021	6
2022	5
2023	9

Źródło: dane własne ZI

Tabela 5. Liczba zdarzeń związanych przemocą domową

Rok	2021	2022	2023
Liczba interwencji dotyczących przemocy domowej	8	5	10
Liczba osób doznających przemocy domowej- ogółem	5	6	10
Liczba kobiet doznających przemocy	3	4	3
Liczba mężczyzn doznających przemocy	0	2	4
Liczba dzieci doznających przemocy	2	0	3
Liczba osób stosujących przemoc domową- ogółem	5	5	6
Liczba kobiet stosujących przemoc	2	2	2
Liczba mężczyzn stosujących przemoc	3	3	4
Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu- ogółem	1	1	1

Źródło: dane ZI, Posterunek Policji w Drohiczynie

Dane uzyskane od Policji wskazują, że w 2023 roku w porównaniu z 2021 rokiem wzrosła liczba osób doznających przemocy domowej. Osobami doznającymi przemocy domowej najczęściej padają kobiety, zaś osobami stosującymi przemoc domową są mężczyźni. Przemoc domowa nierzadko dotyka również dzieci, które są jej świadkami.

2. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Program Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Perlejewo na lata 2024-2030 jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie; edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż: przemoc domowa jest przestępstwem ściganym z urzędu, najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna, za przemoc zawsze odpowiedzialna jest osoba stosująca przemoc, zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osób dotkniętych przemocą, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencją bycia osobą dotkniętą przemocą w rodzinie.

Przemoc domowa należy rozpatrywać z wielu perspektyw w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga wieloaspektowego podejścia, a przede wszystkim systemowego, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Aby skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej niezbędna jest kompleksowość podejmowanych działań. Efektywność zapewni długofalowy system edukacji skierowany zarówno do grup zawodowych udzielających wsparcia, podejmujących interwencje i mających kontakt z osobami dotkniętymi przemocą jak również edukacja społeczna, mająca na celu przede wszystkim odkłamanie mitów i stereotypów, a także zmianę obyczajów i postaw sprzyjających i usprawiedliwiających przemoc w rodzinie.

Wzrost świadomości społecznej przyczyni się do zapobiegania przemocy, umożliwi szybsze reagowanie a także spowoduje, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

3. KIERUNKI I CELE PROGRAMU

CELE:

1. Przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona osób dotkniętych przemocą domową oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.
2. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Zmniejszanie negatywnych następstw dla osób dotkniętych przemocą domową.
3. Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Perlejewo.
4. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.

Program zakłada następujące działania

1. Dążenia do opracowania pełnej diagnozy zjawiska przemocy na terenie Gminy Perlejewo przez Zespół Interdyscyplinarny w Perlejewie poprzez analizę sprawozdań z instytucji świadczących pomoc w zakresie przemocy domowej
2. Budowanie systemu wsparcia dla osób uwikłanych w sytuację przemocy domowej
3. Kształtowanie właściwych postaw w społeczności lokalnej wolnych od przemocy: działania edukacyjne, działania profilaktyczne, działania informacyjne.
4. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy domowe

4. BENEFICJENCI PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Perlejewo, w szczególności osób doznających przemocy domowej, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej oraz rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej. Adresatami programu są również przedstawiciele instytucji i służb działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Perlejewo.

5. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Głównym celem wyznaczonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Perlejewo na lata 2024-2030 jest:

Przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona osób dotkniętych przemocą domową, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz zwiększenie wiedzy na temat przemocy domowej.

PIERWSZY CEL SZCZEGÓŁOWY: Zapewnienie pomocy i wsparcia oraz ochrona osób doznających przemocy.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Współpraca z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doznającym przemocy domowej oraz udzielającymi im wsparcia;
2. Monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
3. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.
4. Udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej;

5. Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy domowej;
6. Podnoszenie świadomości osób doznających przemocy domowej w zakresie przysługujących im praw oraz możliwych reakcji w sytuacji doświadczania przemocy domowej.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- a. liczba rodzin objętych wsparciem w związku z występowaniem przemocy domowej,
- b. liczba osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej objętych monitoringiem,
- c. liczba rodzin doznających przemocy domowej objętych pracą socjalną, poradnictwem oraz liczba udzielonych porad,
- d. liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej i informacyjnej osób doznających przemocy domowej,
- e. liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy domowej,
- f. liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych,
- g. liczba osób doznających przemocy domowej przebywających w ośrodkach wsparcia.

Termin realizacji działań celu szczegółowego 1: zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Perlejewie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Perlejewie, Zespół Interdyscyplinarny w Perlejewie, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach, Posterunek Policji w Drohiczynie.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Siemiatyczach, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach., kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna

DRUGI CEL SZCZEGÓŁOWY: Prowadzenie oddziaływań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Interweniowanie w sytuacji występowania przemocy domowej poprzez stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”;
2. Kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno- terapeutycznym osób stosujących przemoc domową ze szczególnym naciskiem na motywowanie ich do udziału w programach oraz informowanie o obowiązujących, nowych, potencjalnych następstwach karnych niezgłoszenia się lub nieukończenia programu;
3. Współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie gminy mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy domowej;
4. Podnoszenie świadomości osób stosujących przemoc domową w zakresie negatywnych konsekwencji prawnych, społecznych oraz zdrowotnych jej stosowania.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- a. liczba przeprowadzonych interwencji,
- b. liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”;
- c. liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych,
- d. liczba przekazanych Policji lub kuratorom sądowym informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc,
- e. liczba podmiotów, z którymi podjęto współpracę.

Termin realizacji działań celu szczegółowego 1: zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Perlejewie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Perlejewie, Zespół Interdyscyplinarny w Perlejewie, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach, Posterunek Policji w Drohiczynie.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Siemiatyczach, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach., kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

III CEL SZCZEGÓŁOWY: Prowadzenie działań profilaktycznych oraz edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej.

Kierunki działań:

1. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w szczególności tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy;
2. Prowadzenie kampanii społecznych dotyczących przemocy domowej, przemocy wobec osób starszych.
3. Inicjowanie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców, na rzecz zapobiegania przemocy wobec dzieci;
4. Rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
5. Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania nieagresywne;
6. Ścisła współpraca z innymi podmiotami na terenie gminy podejmującymi działania mające na celu edukację społeczności lokalnej w kierunku przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- a.liczba programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowanych do dzieci i młodzieży,
- b.liczba programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowanych do rodziców,
- c.liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych w zakresie przemocy domowej,
- d. liczba programów i kampanii społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w których brano udział,
- e. liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji działań celu szczegółowego 1: zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Perlejewie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Perlejewie, Zespół Interdyscyplinarny w Perlejewie, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach, Posterunek Policji w Drohiczynie.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Siemiatyczach, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach., kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna

CZWARTY CEL SZCZEGÓŁOWY: Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania związane z przemocą domową.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskie Karty, prowadzenia Interwencji Kryzysowej, skutecznego radzenia sobie ze stresem oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu;
2. Zapewnienie dostępu pracownikom zawodowym zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury oraz materiałów szkoleniowych.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- a.liczba osób biorących udział w szkoleniach/podnoszących swoje kwalifikacje z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej;
- b.liczba zakupionych materiałów szkoleniowych

Termin realizacji działań celu szczegółowego 1: zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Perlejewie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Perlejewie, Zespół Interdyscyplinarny w Perlejewie, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach, Posterunek Policji w Drohiczynie.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Siemiatyczach, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach., kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna

6. ZASOBY GMINY PERLEJEWO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE:

Grupy, instytucje oraz organizacje funkcjonujące na terenie danej gminy lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową należy zaliczyć do zasobów umożliwiających przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej. Wśród tych, które udzielają wsparcia mieszkańcom Gminy Perlejewo znajdują się przede wszystkim:

1. Zespół Interdyscyplinarny w Perlejewie,
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Perlejewie
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Perlejewie
4. Placówki systemów oświatowych na terenie Gminy Perlejewo,
5. Ośrodek Zdrowia na terenie Gminy Perlejewo,
6. Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach,
8. Posterunek Policji w Drohiczynie,
9. Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach,
10. Prokuratura Rejonowa w Siemiatyczach,
11. Parafie rzymsko-katolickie na terenie Gminy Perlejewo.

7. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Termin realizacji programu obejmuje lata 2024-2030
2. Odbiorcy systemu:
 - ofiary przemocy,
 - przedstawiciele instytucji i służb pracujących z ofiarami przemocy:(pedagodzy, psychologdy, nauczyciele, pracownicy ośrodka pomocy społecznej, kuratorzy, policjanci, pracownicy służby zdrowia,
 - władze lokalne,
 - społeczeństwo

8. STRATEGIE I METODY DZIAŁANIA :

Pomaganie członkom rodziny, w której doszło do przemocy jest procesem złożonym i składa się na następujące etapy:

1. rozpoznanie przemocy w rodzinie - wszelkie zaobserwowane jej przejawy bądź podejrzenie przejawów wymagają indywidualnego rozpatrzenia po to, aby podejmowane działania przyniosły pozytywne rezultaty.
2. diagnoza wstępna - ma na celu zorientowanie się czy i jakie bezpośrednie niebezpieczeństwo zagraża ofiarom, czy potrzebna jest natychmiastowa izolacja, kto i jakie działania podejmuje.
3. interwencja w celu zatrzymania przemocy, podejmowane nie tylko przez Policję ale też przez inne służby
4. diagnoza szczegółowa: dokładne rozpoznanie sytuacji członków rodziny, ich potrzeb, przyczyn i rozmiarów stosowanej przemocy, z uwzględnieniem deficytów i zasobów rodziny pomocnych w przezwyciężeniu trudnej sytuacji.

5. opracowanie planu pomocy - uwzględnienie wszelkich działań pomocowych jakie mogą wpłynąć na poprawne funkcjonowanie rodziny, oprócz pomocy wspieranie ofiar, jest on planowany z zainteresowanymi osobami i akceptowany przez nie.

6. Realizacja planu pomocy.

9. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Perlejewo, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

10. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz bieżącej analizy realizacji poszczególnych celów, ze szczególnym uwzględnieniem osiągniętych efektów. Instytucje odpowiedzialne za realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Ciepiałów mają obowiązek gromadzić dane sprawozdawcze z realizacji Programu w zakresie je obowiązującym. Jednostką odpowiedzialną za koordynowanie realizacji Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Perlejewie. Ośrodek jest zobowiązany raz do roku dokonać analizy realizacji zadań Programu w oparciu o dane za rok poprzedzający i przedstawić Wójtowi Gminy Perlejewo.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424, poz. 834), do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

W związku z wejściem z dniem 22 czerwca 2023 r., w życie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535), zaistniała konieczność dostosowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Perlejewo na lata 2021 – 2025” do nowych uregulowań prawnych. W ustawie nowelizującej zmieniono m. in. Dotychczas stosowane nazewnictwo przemoc w rodzinie na przemoc domową, co spowodowało konieczność zmiany zarówno tytułu uchwały, jak i jej treści. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej w obecnym brzmieniu wprowadza nowe rozwiązania w zakresie tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej, więc podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne, by stworzyć zmodyfikowany system realizacji ustawowych zadań.